

pálinkát jelentett a vörösbőrűeknek. Az indiánokat pálinkával, a fehéreket fajteóriával kábítják és terelik el figyelmüket mélyebben járó problémákról. Ugyanezt a pálinkát és kábítószer használja a tőkés rendszer az indiánok másik használati értékének kihasználásában, a sztrájkötöréseknél. A legolcsóbb sztrájkötörők, a legalacsonyabban fizetett brávók ezek a pálinkával itatott vörösök.

Mert ezeket a nyomorult, kábított, kihasználta vörösöket egysorsu, egyéredkü fehér munkástársaik ellen használja fel az a rendszer, amelynek hatalmát szolgálja pálinka, fajteória, tudomány és vallás.

Folyt. köv.

P Á L Y Á Z A T

Új élet a mai társadalomban

Irta: Jancsuskó Gábor

Új élet a mai társadalomban!

Amikor ezeket a szavakat leirom, önkénytelenül is arra gondolok, hogy mit irhattak volna apáink, ha 25—35 évvel ezelőtt valaki feladta volna nekik ugyanezt a témát. Azt hiszem tollszáruk végét rágva, sok-sok órát töltöttek volna el megkezdett és összevissza törölt sorok felett és a végén azzal csapták volna oda a tollat, hogy: erről nincs mit írni.

Valóban azt hiszem, hogy — a maihoz képest — nem is volt új élet az akkori társadalomban. Akkor az élet csak a régi folytatása volt. A fiatalok egyszerűen átvették az öregek örökségét. Ha tanoncok voltak, tudták, hogy majd egyszer üzletet nyitnak, ha polgárit vagy kereskedelmit végeztek, várták őket a vállalatok, bankok, az egyetemisták tudták, hogy diplomájuk biztos megélhetést nyújt majd nekik. A kezdő állami hivatalnok abban a pillanatban, amikor először leült íróasztalához, elővehetett egy ceruzát és papirozt és kiszámithatta pontosan, mikor emelik majd fel a fizetését, mikor lép felső csoportokba, mikor nőülhet meg, hány gyermeket nevelhet fel, mikor mehet nyugdíjba és mennyi pénzt takaríthat meg. Akinek készpénze volt, nyugodtan betehette a bankba és kiszámithatta előre, hogy az majd ennyi és ennyi kamatot fog hozni, ami tíz év múlva ennyit és ennyit jelent.

Ismétlem, az akkori társadalomban nem kellett új életet kezdeni. A fiataloknak csak be kellett illeszkedni a rendes polgári élet nyugodt folyásába. Nem törték az ifjak életébe mindenfajta felforgató világnézetek, nem dultak harcok különböző áramlatok és ellentétek között. Békés, nyugodt csendes élet folyt, olyan nyugodtan hömpölygött, mint egy hatalmas, széles folyó.

De eljött a nagy vihar, a háboru. Elsöpörte a gátakat, felkócsolta a nagy folyó hullámaít és a folyó kilépvé medréből mindéent elvitt, elpusztított maga előtt. A „boldog idők” intézményei, a biztos vállalatok, bankok, hivatalok egymásután dőltek össze és rövid időn belül minden romokban hevert. Egzisztenciák dőltek össze, szépen felfelé ivelő karriereket tört ketté ez a nagy vihar. Szegényekből gazdagok lettek, gazdagokból szegények. Magyarországon és Németországon vörös szellő fut végig. Agrárreformok által földhöz jut a szegény nép. Megalakul a Szovjet köztársaság és ez újabb hatalmasabb lendületet ad a mind jobban erősödő és mind jobban kiterjedő kommunizmusnak. Országok dőlnek romokba, országok keletkeznek. Néhány évi jólét után pedig fokozatosan, de mind erősebben beköszönt az eddig legnagyobb gazdasági válság. Mind nagyobb és nagyobb munkanélküliség, az öngyilkosságok arányszámának ijesztő növekedése, éhezők százezei, az ingyenkonyhák és menhelyek tulzsufoltsága, állástalan diplomások és elbocsájtott tisztviselők ezrei és ezrei jelképezik a válság uralkodását. Bankok semmisülnek meg és ezáltal betétek vesznek el, eladósodás, fizetésképtelenség, fizetések állandó csökkentése, a hitel haldoklása, árverések, transzferációk, mindezek következtében pedig sztrájkok, forradalmak. Általános idegesség, kapkodás, bizonytalanság, tanácstalanság minden oldalon. Ez az élet ma.

A mai fiatalságnak nem jutott a régi idők „áldásából”. Ma a kereskedőségéd nem igen tudja, hogy lesz-e valaha is alkalma önállósítani magát. A gimnazista érettségi után tudja hová menjén, mihez kezdjen, minek készüljön: orvosnak, ügyvédnek, mérnöknek? — Hisz minden tulzsufolt: az uccákon állástalan mérnökök járnak, az ügyvédi irodákban ingyenes ügyvédjelöltek, a kórházakban pedig ingyenes orvosok dolgoznak. A kereskedelmit végzették mit tegyenek: bankba menjenek? — Hisz ott már évek óta nem vesznek fel senkit sem. Sőt, a régieket bocsájtják el.

A mai fiatalságnak már nincs alkalma arra, hogy a régi életet folytassa. Ma nincsenek kész állások. Ma mindenkinek, aki előre akar jutni, keményen, elszántan, kítartóan meg kell állnia helyét az élet viharában és küzdelmeiben. Ma nem várnak tárt kapuk. Ezek a kapuk erősen be vannak zárva és két kézzel is kell döngetni azokat, ha azt akarjuk, hogy valaha is kinyiljanak.

Körülöttünk rettenetes kháosz uralkodik. Új elvek, új irányzatok. Kommunista törekvések csirái ütik fel fejüket világszerte, ellene a nemzeti szocializmus és fascista irányzatok hatalmas lendülete söpör végig. Nacionalista és internacionalista erők birkóznak meg egymással az egyik oldalon, antiszemita és filoszemita érvek küzdenek a másik oldalon, közben pedig fegyverkezés és fegyverkezés minden oldalon. A ma bizonytalan, a holnap még bizonytalanabb.

Igy néz ki körülbelül ma az élet és ebben az életben legkeservesebb az ifjuság helyzete, mert az iskolákból alig hogy kikerült gyermekfejek könnyen vesznek el ebben a nagy örvényben, ebben a hatalmas viharban.

Ez azonban az ifjuság helyzete általában. S hogyan állunk mi, magyar kisebbségi ifjak?

A mi helyzetünk kétszeresen rosszabb. A községi, vármegyei és privát hivatalokból elbocsájtott, csekély vagy semmilyen nyugdíjat nem élvező, vagy leszegényedett birtokos szülők, akik keservesen küzdenek meg minden falat kenyérért, igen ritkán nyújthatják gyermekeiknek azt a nevelést, melyben ők részesültek és melyben gyermekeiket részesíteni szeretnék. A magyar egyetemisták aránylag igen csekély száma mutatja a legjobban azt, hogy milyen kicsiny azoknak a kisebbségi magyar diákoknak a száma, akik az egyetem kapujáig eljutnak. A teljesen leszegényedett kisebbségi magyarok gyermekei nem igen részesülnek még a középiskolai kiképzésben sem. Különösen a földmives gyermekek előtt állnak szinte elháríthatatlan akadályok a középiskolai és főiskolai kiképzésre vonatkozólag. Ma már nagyon ritka az a magyar gazdálkodó, aki gyermekét kitaníttathatja. Legnagyobbrészt a gyermekeket az elemi iskola elvégzése után befogják házi és mezei munkákra és ezzel előttük már le is zárulnak az „érvényesülés” felé vezető utak. A városban sem sokkal rózsásabb a helyzet. Habár a városban lakó szülők aránylag könnyebben küldik gyermekeiket az iskolába, a szegénység és nyomor mégis arra kényszerítik a legtöbbit, hogy gyermekeiket tanoncoknak, kifutóknak adják. Ezek évekig dolgoznak ingyen vagy a legcsekélyebb bérért és csak hosszú, nehéz évek multán jutnak el odáig, hogy a mindennapi kenyerüket saját kezük munkájával megkeressék. Azok a boldogok (?) pedig, akiket a sors abban a kegyben részesített, hogy középiskolákat végezhettek, vagy esetleg még egyetemet is, ezek elvégzése után állnak a leg-súlyosabb talány előtt: hogyan fognak elhelyezkedni? A köz és önkormányzati hivatalokba bejutni nehéz; ügyvédnek és orvosnak nekiindulni pedig csak nagy bátorsággal és optimizmussal lehet.

És ez az éppen, amivel tisztában kell, hogy legyünk! Nehéz a mai ifjuság elhelyezkedése, de kétszerte nehezebb a mi elhelyezkedésünk. A legnagyobb bátorsággal és optimizmussal kell, hogy nekimenjünk az életnek! A legerősebb munkakedvvel, minden kishitűség, csüggedés, pesszimizmus nélkül. Ha csalódás ér, ha valami nem sikerül rögtön, nem kell, hogy elkedvetlenítsen. Önbizalommal és elszántsággal tovább menni. Nem hallgatni a kedvüket vesztettiekre, a hitetlenkedőkre. Első lépésunktől kezdve tisztában kell lenni azzal, hogy mint kisebbségi ifjak nehezebb utakon fogunk járni és első lépéseinktől kezdve tanuljuk ezt az utat járni. Legyünk tisztában azzal, hogy csak önmagunkra vagyunk utalva.

Bármilyen is legyen az a munka, melyet végzünk, bármilyen is legyen hivatásunk, a fentieket sohasem szabad elveszíteni szemünk elől, mert máskülönben sohasem állhatunk talpra és sohasem lépdelhettünk biztos léptekkel előre az élet ösvényein.

A kisebbségnek csak egy fegyvere van és ez a kulturája. Ennek a kulturának a fejlesztésén és építésén kell, hogy dolgozzon minden ifju. Ez kell, hogy legyen az a forrás, melyből erőnket

merítjük. Mindenki el kell, hogy foglalja helyét egyesületeiben, hogy minél aktívabban szerepeljen. A dalos, a műkedvelő, az előadó, mindenki, aki csak egy egyesületünkben közreműködik, kulturánk egy harcosa. Mindenki vegye ki az őt megillető részt a közös kulturmunkában, de közben nem szabad megfeledkeznie egyéni kulturnívójának magasabb színvonalra való emeléséről sem. Foglalkozzon az ifju a tudomány minden ágával, a társadalmi, természettudományi tanokkal, de főleg foglalkozzon mindenki szakmájának mind mélyebb és részletesebb tanulmányozásával. Az egyesületek tartsák egyik első és fő feladatuknak tudományos és általános ismeretterjesztő előadások tartását, könyvtárak alapítását és azoknak hasznos komoly, ismeretterjesztő könyvekkel való kibővítését, az ifjuság pedig tartsa kötelességének az ilyen előadások hallgatását. Lehet, hogy néhány előadás valakit nem fog érdekelni, néhány témát sokan hiábavalónak tartanak. Azonban nem kell szem elől téveszteni azt, hogy még ilyenkor is tanulni lehet: Tanulni és tanulni! Nem az iskolák által előírt könyvek bemagolása a lényeges, hanem a bennünket érdeklő témák és problémák tanulmányozása. Ezzel jobban kinyílnak szemeink és tisztább szemmel nézünk a világra.

Ez kell, hogy legyen társadalmi és kulturális téren munkáságunk: kivenni részünket az általános kulturmunkákból, kiki szellemi és testi erejéhez mérten.

Új életet éljünk és új életet vigyünk be társadalmunkba. A mult káros hagyományaiival szakítsunk, a hasznosakat pedig ne felejtjük el. Alkalmazkodjunk az új élet által ránk kényszerített helyzethez. Az alvókat rázzuk fel, az ébrenlevőket világosítsuk fel. Vigyünk friss vérkeringést oda, ahol a vérkeringés megszűnt. Tanuljunk meg mindnyájan, tanítsunk meg mindenkit arra, hogy bátran és kitartóan küzdjön közösségünkért.

Ez legyen az ifjuság terve és ideálja. Ezt hirdessék egyesületeink. Erre tanítsunk mindenkit. Ezt kövessük mi is. Ilyen legyen a mi életünk a mai társadalomban, mert csak ez vezethet bennünket a boldogulás felé.

Sajtóalapunkra eddig a következő adományok érkeztek:

L. Gy., Csóka	30'—	dín.
N. N., Szabolca	5'—	"
K. K., Szobotica	70'—	"
S. J., Szobotica	3'—	"
L. J., Szobotica	10'—	"
L. L., Szobotica	10'—	"

Összesen 128'— dín.

Kérjük öntudatos olvasóinkat és támogatóinkat, hogy anyagi erejükhöz mérten járuljanak sajtóalapunkhoz!

Lapunk csekkszámlája: 58.297.

Üres csekklapot a postán kaphat 25 paráért.